

Vrouwen hebben van het CDA niks te verwachten

We hadden al het een en ander gehoord en gelezen over 'Kiezen voor nieuwe kansen', maar bij het lezen van het interview met Johan Stekelenburg in Solidariteit (nummer 15) kregen we behoorlijk de kriebels. Vooral wanneer vice-voorzitter Johan het heeft over rekening houden met dat deel van de achterban welke zich nog in de CDA-wereld bevindt. Hij geeft daarbij abortus als voorbeeld.

Waarom nog steeds rekening houden met CDA-ers en niet met het linkse deel van de vakbeweging? Historisch gezien is vooruitgang alleen maar gekomen, omdat het linkse deel heeft volgehouden juist tegen de CDA-stroom in! Wanneer deze actieve kaderleden meer vrijheid en ruimte zouden worden geboden was de vakbeweging al lang naar links getrokken en zou er meer vorm kunnen worden gegeven aan het revolutionaire klimaat, waarvoor ook Johan zegt dat hij bereid is te knokken.

Knokken èn gelijktijdig rekening houden met CDA-mensen, kan dat wel?

Rekening houden doen we al genoeg. Op vergaderingen, op kursussen, in nota's en natuurlijk in het beleid. Vandaar dat het programma 'Kiezen voor nieuwe kansen' er zo uit ziet.

Ben je als vakbeweging nog wel geloofwaardig wanneer je rekening houdt met mensen die, bijvoorbeeld op het punt van ABORTUS, CDA stemmen en dan ook nog aan vrouwenleden inzet vraagt voor de campagne?

Over de schijnheiligheid abortus/kruisraketten, hoeven we het al helemaal niet meer te hebben. Het wordt hoog tijd dat dat deel van de achterban eens wat anders te horen krijgt.

Wervend naar vrouwen?

De bedoeling van de campagne is niet alleen eisen stellen aan de politiek, maar het zou ook moeten bijdragen tot ledenwerving met name onder jongeren (en dat zijn ook meiden) en vrouwen.

In het interview is de vice-voorzitter wat vrouwen betreft lekker positief, we hebben na het lezen echt het idee van: schouders er onder, vrouwen meld je massaal aan als lid van de bond vooral de Industriebond FNV, waar zowel ondergetekenden als Johan vandaan komen. Hij weet nog niet of de positie van vrouwen verbeterd kan worden middels wettelijke maatregelen, bijvoorbeeld via kwotering. Zou dit misschien komen omdat hij uit de Industriebond komt? Onze ervaringen zijn dat op kursussen en speciaal in de vierjarige kaderopleidingen niets, maar dan ook echt niets, aan positieve actieplannen wordt gedaan, laat staan over wordt nagedacht.

Gelijke kansen en positieve actie

Wanneer niet de direkt bij dit onderwerp betrokkenen hier op hameren, zal er nooit wat gebeuren. Hoognodig moet dit onderwerp structureel in iedere cursus ingebouwd worden!! Het betaalde kader zou op dit punt ook eens flink bijgeschoold moeten worden.

Ook in ZIN de vijf nieuwe distriktbestuurders 'bewonderd'? En zaten er vrouwen bij? Nee...? Zeker geen opleiding genoeg, ze willen niet... Of zou er iets anders aan de hand zijn?

Het wordt tijd dat er naar vrouwen-kaderleden wordt geluisterd. Wanneer dat was gedaan had Johan reeds kunnen weten dat wettelijke maatregelen dringend noodzakelijk zijn in het huidige maatschappelijk klimaat. Wil de FNV, zoals in de inleiding staat, in 'een geest van solidariteit' komen tot 'een andere, betere verdeling van het betaalde en onbetaalde werk' en 'betere sociale verhoudingen' dan zal wetgeving op dit gebied (positieve actie) *geëist* moeten worden. Wanneer dit wordt overgelaten alleen aan de CAO-onderhandelingen, laat je het over aan werkende mannen die sterk geneigd zijn vanuit hun belang voorstellen in te dienen of erover te stemmen.

Nog nooit in de geschiedenis zijn mannen opgekomen voor vrouwen zonder er ook zelf beter van te worden. Wat wij als vrouwen willen, zullen we dan ook moeten vastleggen. Om te beginnen in de actiepunten van de FNV. De betreffende paragraaf in 'Kiezen voor nieuwe kansen' (2.11, blz. 7) willen we gewijzigd hebben. Daar wordt gesproken van 'een eerlijke kans' voor vrouwen op alle niveaus in de werkorganisatie en 'in veel gevallen' zou daarbij een voorkeursbehandeling op zijn plaats zijn. Wij stellen voor: Ondernemingen en instellingen moeten een actief beleid voeren ter bevordering van gelijke kansen voor vrouwen in de werkorganisatie

- op alle functies binnen de onderneming of instelling. Dit geldt ook ten aanzien van afdelingen en functies waar tot dusverre weinig of geen vrouwen werken
- op alle nivo's, dus ook in de leidinggevende posities.

Om aan achterstanden een einde te maken zal positieve actie moeten worden uitgevoerd in het personeelsbeleid, waaronder het wervings- en selectiebeleid.

Dit is voor ons een hard punt waarop alle vrouwen te mobiliseren zijn - reeds werkend, of niet (betaald) werkend.

THEMA "KIEZEN VOOR NIEUWE KANSEN"

Solidariteit

Eisen van vrouwen

Johan Stekelenburg geeft ook nog aan dat het vrouwen nog wel eens ontbreekt aan de juiste opleiding om opvallende plaatsen in te nemen. Maar waar in het actieprogramma wordt dan de aktiverende rol van vakbeweging en overheid benadrukt of geëist op dit punt? In de betreffende actiepunten 1.5 en 1.6 (blz. 3 en 4) missen we een duidelijke stellingname over hoe meisjes in het leerlingwezen en kort-MBO beter vertegenwoordigd kunnen worden. Hetzelfde geldt voor vrouwen bij om-, her- en bijscholing voor volwassenen. En hoe worden de financiële drempels bestreden, zoals de eigen bijdrage in het volwassenen-onderwijs? Ook zouden punten moeten worden toegevoegd als: uitkeringsgerechtigden moeten een dagopleiding kunnen volgen zonder daarvoor hun uitkering op het spel te zetten. Leren met behoud van uitkering, in plaats van werken met behoud van uitkering! Met spoed zou een stelsel ontwikkeld moeten worden voor studiefinanciering dat voorziet in de kosten van levensonderhoud. Deze zaken zijn zeer belangrijk voor vrouwen die bijvoorbeeld leven van de bijstand en geen enkel perspectief (meer) zien of hebben.

Verder willen 'gewone vrouwen' de volgende zaken wettelijk geregeld zien:

- Ongewenste intimiteiten op het werk voorkomen en bestrijden door dit op te nemen in de ARBO-wet, aangezien het hier *arbeidsomstandigheden*-risiko betreft.
- Individualisatie, zowel op het gebied van belastingwetgeving als sociale zekerheid.
- Zeer actieve bestrijding van racisme, fascisme én SEKSISME omdat ook seksisme diskriminatie van mensen is op grond van aan hen toegeschreven groepskenmerken.
- Goede regeling voor kinderopvang.

Onvrijwillig vrijwillig

In één van de actiepunten wordt bepleit dat 'werkne(e)m(st)ers' vrijwillig voor deeltijdarbeid moeten kunnen kiezen (paragraaf 3.6, blz. 10). Maar hoe vrijwillig is vrijwillig? In werkelijkheid betekent 'vrijwillig' dat 't *niet* om een vrije keuze van vrouwen gaat (en misschien ook voor een enkele man), omdat zij doorgaans arbeid in deeltijd verrichten vanwege maatschappelijke omstandigheden. Zoals zelfstandig wonen - verzorgen van kinderen - schooltijden die niet op werktijden zijn afgestemd - gebrek aan kinderopvang. Voor vrouwen is het in deeltijd verdiende loon: *gezinsinkomen*. Daarbij komt dat werkgevers 'vrouwenwerk' vaak slechts in deeltijd aanbieden en dat dus vrouwen ook dan onvrijwillig deeltijdarbeid verrichten.

Kiezen voor kansarmen

Zoals bekend praten vrouwen graag, wij dus ook. We hebben eens hier en daar geïnformeerd in onze omgeving om te horen wat 'gewone vrouwen' van het actieprogramma weten en wat ze er van vinden. Wat uitspraken om een indruk te geven:

- Het is laf geen stemadvies te geven, waar is de strijdbaarheid?
- In de Industriebond zijn geen ledenvergaderingen gehouden. Ik weet er niets van af, dus zal het ook niet wervend zijn naar het stemhokje.
- Ach, het is een 'ver van m'n bed show', zoals zo vele nota's.
- Het gaat te veel over werkenden en kansarmen blijven kansarm, ook in het actieprogramma.
- Ik heb gehoord dat er nogal wat geld voor wordt uitgetrokken, is dat wel nodig?
- De bond heeft zich verkocht aan PvdA/CDA.
- Denken ze nou echt dat er meer mensen het stemhokje ingaan?
- Ik ben als bijstandmoeder lid van de Vrouwenbond FNV, waar vind ik mezelf terug in het actieprogramma?

Wij vinden deze kritiek terecht en komen tot de volgende konklusie. Als de koers voor het FNV-program 1986-1990 Kiezen voor Kansarmen was geweest, zou er pas sprake kunnen zijn van 'solidariteit' en 'vernieuwing van sociale verhoudingen'. Dan zouden we kunnen werken aan het 'revolutionaire klimaat' waar Johan Stekelenburg ook zegt voor te willen knokken. En met hem vele anderen. Nu staan deze mooie woorden in 'Kiezen voor nieuwe kansen' los van de verdere inhoud.

Als de FNV binnenkort een programvergelijking gaat maken, raden wij aan Kiezen voor Kansarmen als uitgangspunt te nemen. Dan valt onder andere het CDA meteen af.

Mieke Verhagen en
Ria Otten Hulzebos
(leden van de Industriebond FNV)

- namens een paar heel gewone vrouwen
- betaald en onbetaald werkend
  - getrouwd en niet-getrouwd
  - moeder en geen moeder
  - homo-hetero
  - jong en oud